

Завдання I етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з географії

08 листопада, 9 клас

ТЕОРЕТИЧНИЙ ТУР (40 балів).

Тестові завдання (10 балів)

1. Який вчений-географ створив перший комплексний атлас України і був редактором енциклопедії? (1 бал)
А) С. Рудницький Б) Г. Величко В) В. Кубійович Г) К. Дубняк
2. Яка країна G – 20 має найменше значення загального ВВП? (1 бал)
А) Південна Корея Б) Південна Африка В) Туреччина Г) Мексика
3. В якій області України компактно проживають гагагузи? (1 бал)
А) Закарпатській Б) Чернівецькій В) Одеській Г) Миколаївській
4. Які харчові продукти останніми роками найбільше зросли в ціні у світі? (1 бал)
А) м'ясо і яйця...Б) крупи і хліб В) овочі і фрукти Г) кава і какао
5. Яка країна володіє найбільшими покладами нафти у світі? (1 бал)
А) Венесуела Б) Саудівська Аравія Г) Росія Д) США
6. Україна найкраще забезпечена такими ресурсами: (1 бал)
А) паливними Б) хімічною сировиною В) рудними Г) лісовими
7. До яких історико географічних регіонів України належать такі міста? (2 бали)

Міста	Історико-географічні регіони
1. Нікополь	А. Закарпаття
2. Дубно	Б. Слобожанщина
3. Ізмаїл	В. Запорожжя
4. Куп'янськ.	Г. Волинь
	Д. Буджак

8. Які країни є провідними виробниками таких видів сільськогосподарської продукції. (2 бали)

Культури	Країни
1. кукурудза	А. Бразилія
2. картопля	Б. Китай
3. канولا (ріпак)	В. США
4. цукрова тростина	Г. Канада
	Д. Індонезія

Описові питання (20 балів).

1. Російсько-українська війна завдала величезних втрат природним комплексам України. Ландшафти яких регіонів зазнали найбільших втрат внаслідок військових дій та обстрілів? Які природні ресурси найбільше знищені? (10 балів)
2. У житті людства все більшу роль відіграють світові (глобальні) міста. Яке значення цих міст? В яких регіонах світу найбільше зосереджені світові міста і чому? Які проблеми характерні для глобальних міст

Дати визначення понять: ВВП, ВВП ПКС, ІЛР. (3 бали) Як пов'язані між собою ці поняття? (2 бали) / (разом 5 балів).

Вставте в текст пропущенні географічні об'єкти (5 балів)

Мандрівник заїхав в Україну з території Польщі через прикордонний пункт Ягодин. У місті, що є великим вузлом залізничних і автомобільних шляхів Волинської обл. він повернув на південний схід і доїхав до міста, центру одного з районів Рівненської обл., відомого своїм замком, Далі помандрував на південь через мальовниче історичне містоз горою Бона і «файне місто» до м. Чорткова, де знову повернув на південний схід до відомого своїм замком містана каньйоні річки Дорогою на південь він перетнув велику річкуі відвідав ще одну фортецю, що однойменна із найвищою в Українівисочиною і помандрував до обласного центру міста Далі його шлях лежав до міста Сучава, яка є центром Південної, яка на відміну від Північної, належить до території Румунії.

ПРАКТИЧНИЙ ТУР (40 балів).

ЗАДАЧА 1. Річка Прут починається біля г. Говерли, на 150 м нижче від її вершини і впадає в Дунай в районі м. Галац (11 м вище рівня моря). Визначте падіння і похил річки Прут, якщо її приблизна довжина складає 950 км. Обчисліть витрату води ($\text{м}^3/\text{сек}$) р. Прут в районі м. Чернівців, якщо її середня ширина складає 40 м, середня глибина – 125 см, а швидкість течії – 1,5 м/сек. Чому на річці Прут у межах України немає і, швидше всього, не буде гідроелектростанцій? (10 балів)

ЗАДАЧА 2. Розрахуйте показники зміни чисельності населення окремих регіонів України за період з 1993 по 2018 р. у % з точністю до цілих. Які географічні закономірності показують зроблені розрахунки. (10 балів)

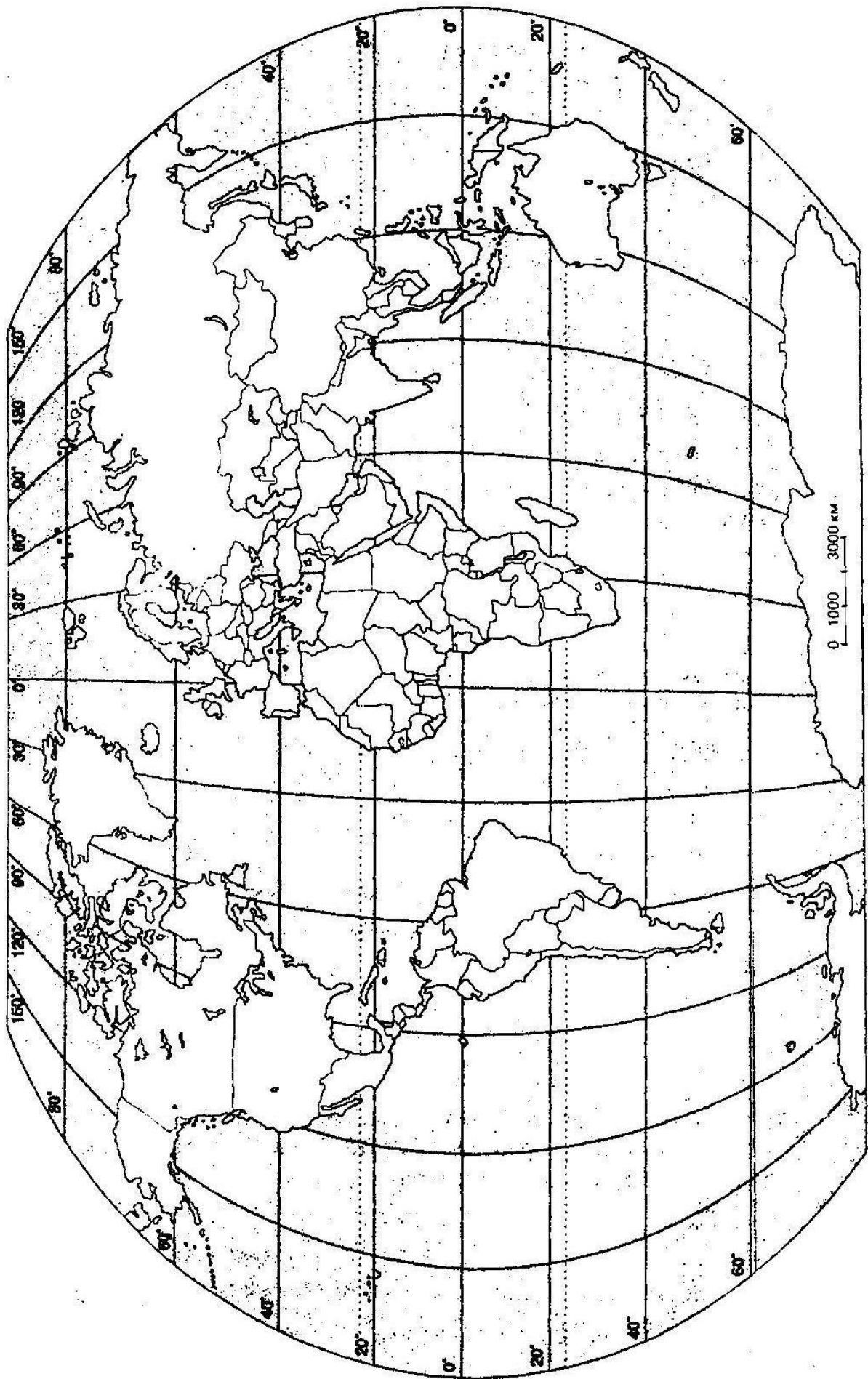
Області	Чисельність населення у 1993 р., тис. осіб		Чисельність населення у 2018 р тис. осіб		Зміна чисельності населення за період 1993 – 2018 рр., у %	
	Всього	сільського	Всього	сільського	Всього	сільського
1. Волинська	1 078	530	1 036	499		
2. Закарпатська	1 269	755	1 255	507		
3. Кіровоградська	1 239	489	950	353		
4. Чернігівська	1 387	616	1 012	359		

Робота із контурною картою (5 балів)

На контурній карті світу покажіть найважливіші міграційні потоки у світі. (4 бали) Чим пояснюється така географія міграційних потоків. (1 бал) (Карта в додатках)

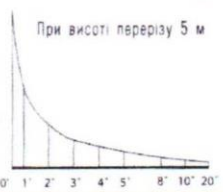
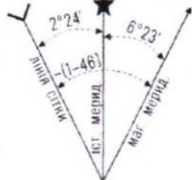
Завдання на топографічній карті (15 балів)

1. Визначте географічні координати точок А і Б (3 бали)
2. Нанесіть точки В і Г за вказаними прямокутними координатами: (3 бали)
 $X_B = 6066025$; $Y_B = 4313150$ $X_G = 6066760$; $Y_G = 4312350$
3. Визначте абсолютні висоти точок А, Б, В, Г і перевищення між точками Б і В, Г і Б. (3 бали)
4. Велосипедист рухається по дорозі з точки А в точку Б. Які географічні об'єкти він буде спостерігати дорогою зліва і справа на відстані 500 м. Врахуйте перешкоди, які обмежують видимість. (3 бали)
5. Охарактеризуйте лісову рослинність на північному заході фрагменту карти. (3 бали)

Схилення на 2000 р. східне $6^{\circ}23'$ (1-06) Середнє зближення меридіанів західне $2^{\circ}24'$ (0-40). При прикладанні бусолі (компас) до вертикальних ліній координатної сітки середнє відхилення магнітної стрілки східне $8^{\circ}47'$ (1-46). Річна зміна схилення східна $0^{\circ}02'$ (0-01). Поправка в дирекційний кут при переході до магнітного азимуту мінус (1-46). Примітка. В дужках показані подільні кутотвіра (одна подільна кутотвіра = 3.6).

Зйомка 1990 р.
 Виправлено за аерознімками та обстежено в 2001 р.

67
66
65
6065
54° 40' 30"

Завдання I етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з географії

08 листопада 9 клас

ТЕОРЕТИЧНИЙ ТУР (40 балів).

Тестові завдання (10 балів)

1. Який вчений географ створив перший комплексний атлас України і був редактором енциклопедії? (1 бал)
А) С. Рудницький Б) Г. Величко **В) В. Кубійович** Г) К. Дубняк
2. Яка країна G – 20 має найменше значення загального ВВП? (1 бал)
А) Південна Корея **Б) Південна Африка** В) Туреччина Г) Мексика
3. В якій області України компактно проживають гагаузи? (1 бал)
А) Закарпатській Б) Чернівецькій **В) Одеській** Г) Миколаївській
4. Які харчові продукти останніми роками найбільше зросли в ціні у світі? (1 бал)
А) м'ясо і яйця...Б) крупи і хліб В) овочі і фрукти **Г) кава і какао**
5. Яка країна володіє найбільшими покладами нафти у світі? (1 бал)
А) Венесуела Б) Саудівська Аравія Г) Росія Д) США
6. Україна найкраще забезпечена такими ресурсами: (1 бал)
А) паливними Б) хімічною сировиною **В) рудними** Г) лісовими
7. До яких історико географічних регіонів України належать такі міста? (2 бали)

Міста	Історико-географічні регіони
1. Нікополь	А. Закарпаття
2. Дубно	Б. Слобожанщина
3. Ізмаїл	В. Запорожжя
4. Куп'янськ.	Г. Волинь
	Д. Буджак

1 – В 2 – Г 3 – Д 4 - Б

8. Які країни є провідними виробниками таких видів сільськогосподарської продукції. (2 бали)

Культури	Країни
1. кукурудза	А. Бразилія
2. картопля	Б. Китай
3. канولا (ріпак)	В. США
4. цукрова тростина	Г. Канада
	Д. Індонезія

1 – В 2 – Б 3 – Г 4 - А

Описові питання (20 балів).

1. Російсько-українська війна завдала величезних втрат природним комплексам України, Ландшафти яких регіонів зазнали найбільших втрат внаслідок військових дій та обстрілів? Які природні ресурси найбільше знищені? (10 балів)

Перші руйнування природних комплексів відбулися ще ще під час окупації Криму і Донбасу. Наприклад на території заповідника «Опук» відновлено військовий полігон, Керченський міст змінив екологію Азовського моря.

Великомасштабна війна з 2022р. Найбільші руйнування в зонах бойових дій, особливо Донецька, Запорізька, Харківська, Херсонська обл.. Підriv греблі каховської ГЕС.

Найбільше знищені ресурси – земельні, лісові, водні, рекреаційні, частково навіть мінеральні.

2. У житті людства все більшу роль відіграють світові (глобальні) міста. Яке значення цих міст? В яких регіонах світу найбільше зосереджені світові міста і чому? Які проблеми характерні для глобальних міст.

Поняття світового (глобального) міста та їх значення. Найбільше в Пн. Америці і Європі, де до такої категорії належать навіть міста з населенням менше 1 млн. осіб. В Азії і Африці це переважно дуже великі агломерації, для яких характерні перенаселення, багато екологічних і соціальних проблем. Через зосередження фінансових функцій = високий рівень зарплат, що зумовлює дорожнечу.

Дати визначення понять: ВВП, ВВП ПКС, ІЛР. (3 бали) Як пов'язані між собою ці поняття? (2 бали) / (разом 5 балів).

Вставте в текст пропущенні географічні об'єкти (5 балів)

Мандрівник заїхав в Україну з території Польщі через прикордонний пункт Ягодин. У місті **Ковель**, що є великим вузлом залізничних і автомобільних шляхів Волинської обл. він повернув на південний схід і доїхав до міста **Дубно**, центру одного з районів Рівненської обл., відомого своїм замком. Далі помандрував на південь через мальовниче історичне місто **Кременець** з горою Бона і «файне місто **Тернопіль** до м. Чорткова, де знову повернув на південний схід до відомого своїм замком міста **Кам'янець-Подільський** на каньйоні річки **Смотрич**. Дорогою на південь він перетнув велику річку **Дністер** і відвідав ще одну фортецю **Хотин (чи Хотинську)**, що однойменна із найвищою в Україні **Хотинською** височиною і помандрував до обласного центру міста **Чернівці**. Далі його шлях лежав до міста Сучава, яка є центром Південної **Буковини**, яка на відміну від Північної **Буковини**, належить до території Румунії.

ПРАКТИЧНИЙ ТУР (40 балів).

ЗАДАЧА 1. Річка Прут починається біля г. Говерли, на 150 м нижче від її вершини і впадає в Дунай в районі м. Галац (11 м вище рівня моря). Визначте

падіння і похил річки Прут, якщо її приблизна довжина складає 950 км. Обчисліть витрату води (м³/сек) р. Прут в районі м. Чернівців, якщо її середня ширина складає 40 м, середня глибина – 125 см а швидкість течії – 1,5 м/сек. Чому на річці Прут в межах України немає і, швидше всього, не буде гідроелектростанцій? (10 балів)

$$2061 - 150 - 11 = 1900 \text{ м} \quad 1900 \text{ м} : 950 \text{ км} = 2 \text{ м/км}$$

$$40 \text{ м} \times 1,25 \text{ м} \times 1,5 \text{ м/сек} = 75 \text{ м}^3/\text{сек}$$

Долина річки Прут або належить до заповідних природних територій, або надзвичайно щільно заселена і забудована. Тут багато рекреаційних центрів, в яких дуже дорога земля. Тому будувати ГЕС економічно недоцільно.

ЗАДАЧА 2. Розрахуйте показники зміни чисельності населення окремих регіонів України за період з 1993 по 2018 р. у % з точністю до цілих. Які географічні закономірності показують зроблені розрахунки. (10 балів)

Області	Чисельність населення у 1993 р., тис. осіб		Чисельність населення у 2018 р тис. осіб		Зміна чисельності населення за період 1993 - 2018 рр., у %	
	Всього	сільського	Всього	сільського	Всього	сільського
1. Волинська	1 078	530	1 036	499	-4	-6
2. Закарпатська	1 269	755	1 255	507	-2	5
3. Кіровоградська	1 239	489	950	353	-23	-28
4. Сумська	1 427	521	1 092	342	-24	-34
5. Чернігівська	1 387	616	1 012	359	-27	-42

Дані таблиці і розрахунки свідчать про наростання демографічної кризи із заходу на схід України. Коли на заході зменшення населення було невеликим, то у східних і окремих центрально-південних областях – ситуація навіть до війни була катастрофічною.

Робота із контурною картою (5 балів)

На контурній карті світу покажіть найважливіші міграційні потоки у світі. (4 бали) Чим пояснюється така географія міграційних потоків. (1 бал)

Завдання на топографічній карті (15 балів)

- Визначте географічні координати точок А і Б $\phi_A = 54^\circ 40' 44''$; $\lambda_A = 18^\circ 04' 50''$ $\phi_B = 54^\circ 40' 39''$; $\lambda_B = 18^\circ 06' 52''$? (3 бали)
відхилення у 2-3 секунди допускається
- Нанесіть точки В і Г за вказаними прямокутними координатами: (3 бали)
 $X_B = 6066025$; $Y_B = 4313150$
 $X_G = 6066760$; $Y_G = 4312350$

- Визначте абсолютні висоти точок А, Б, В, Г і перевищення між точками Б і В, Г і Б. (3 бали)
- Велосипедист рухається по дорозі з точки А в точку Б. Які географічні об'єкти він буде спостерігати дорогою зліва і справа на відстані 500м. Врахуйте перешкоди, які обмежують видимість. (3 бали) *Зрозуміло, що видимість обмежують ліси, але велосипедист у виїмках глибиною 2 м також буде бачити тільки їх стінки.*
- Охарактеризуйте лісову рослинність на північному заході фрагменту карти. (3 бали)

